

İçindekiler

Kısaltmalar	i
Giriş.....	ii
1. Programın Amacı ve Kapsamı	1
2. Program Hedefi.....	1
3. Performans Göstergeleri	2
4. Koordinatör ve Sorumlu Kurum/Kuruluşlar	2
5. Eylem Planı	3

Kısaltmalar

ARBİS	Araştırmacı Bilgi Sistemi
Ar-Ge	Araştırma ve Geliştirme
EKK	Ekonomi Koordinasyon Kurulu
GTİP	Gümrük tarife istatistik pozisyonu
KOSGEB	Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı
MEDULA	Emekli Sandığı, Bağkur, Sosyal Sigortalar Kurumu (SSK), Yeşilkart'ı Genel Sağlık Sigortası çatısı altında toplamayı hedefleyen çalışmanın bilişim ayağı
MKYS	Malzeme Kaynak Yönetim Sistemi
OSB	Organize Sanayi Bölgesi
SGK	Sosyal Güvenlik Kurumu
STK	Sivil Toplum Kuruluşları
TEKMER	Teknoloji Geliştirme Merkezi
TİKA	Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı
TİM	Türkiye İhracatçılar Meclisi
TİTCK	Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu
TİTUBB	Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Ulusal Bilgi Bankası
TÜBİTAK	Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu
TTO	Teknoloji Transfer Ofisi
YÖK	Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı

Giriş

Cumhuriyetimizin 100. yıl ufkunu ortaya koyan 2023 vizyonuyla ve katılımcı bir yaklaşımla (7.200'ü yerelden, 10.000'i aşkın kişi ve kurum görüşü, 66 adet ÖİK) hazırlanan Onuncu Kalkınma Planı bu yüksek hedeflere ulaşmada çok önemli bir yol haritası sunmaktadır.

Türkiye ekonomisinin gelişmiş ülkelere yakınsama sürecinin hızlandırılması ve kalıcı bir şekilde yüksek gelirli ülkeler arasında yer alabilmesi için kalkınma çabalarının ekonomik ve sosyal alanda kapsamlı reform çalışmalarıyla desteklenmesi planlanmıştır. Bu çerçevede, Onuncu Kalkınma Planında daha önceki planlardan farklı olarak **“Öncelikli Dönüşüm Programları”** adıyla aşağıda listesi sunulan 25 adet özel uygulama programı oluşturulmuştur. Kalkınma Planında önceliklendirmenin de yapılabilmesine katkıda bulunan söz konusu programlar, Planın uygulanabilirliğini ve kalkınma çabalarının etkinliğini artırmak amacıyla yeni bir yaklaşım çerçevesinde hazırlanmıştır.

Hem 2023 vizyonu hem de Onuncu Kalkınma Planı hedeflerine ulaşabilmek açısından önem taşıyan temel sorun alanlarına yönelik olarak tasarlanan bu programlar; genellikle birden fazla bakanlığın sorumluluk alanına giren ve kurumlar arası etkin koordinasyon gerektiren kritik reform alanlarına yönelik olarak tasarlanmıştır. Sektörel ve sektörler arası bir yaklaşımla hazırlanan ve beş yıl içinde sonuçlandırılması öngörülen bu programların Plan hedeflerine ulaşılması yolunda ciddi katkısı olacaktır.

Tasarım sürecinde, Öncelikli Dönüşüm Programlarıyla Plan hedefleri ve politikaları arasında bağlantı kurulmuş, bu politikaların etkin bir şekilde hayata geçirilebilmesi için programların temel unsurları ortaya konulmuştur. Bu kapsamda, Öncelikli Dönüşüm Programları için ayrıntılı eylem planları hazırlanmış bulunmaktadır. Programlar, toplamda 116 bileşen ve 1248 eylem içeren bu eylem planları yoluyla hayata geçirilecektir. Bu süreçte, toplam 35 bakanlık ve kurum/kuruluş, program koordinatörü ve/veya bileşen sorumlusu olarak görev almaktadır.

Ekonomi Koordinasyon Kurulunda ilgili Bakanların katılımıyla gruplar halinde görüşülen bu özel programlar, 16 Şubat 2015 tarihli ve 2015/3 sayılı Yüksek Planlama Kurulu Kararıyla resmîyet kazanmış ve uygulama safhası başlamıştır.

Eylem planlarındaki eylemler, eylemden sorumlu kuruluşlar tarafından eylemle ilgili kuruluşlarla koordinasyon halinde uygulamaya geçirilecektir. Eylem Planlarının izleme ve değerlendirmesi Onuncu Kalkınma Planı dönemi bitene kadar (2018 yılı sonuna kadar) Eylem İzleme Sistemine üçer aylık bilgi girişleri ve yılda 2 kere hazırlanarak Bakanlar Kurulu'na sunulacak Öncelikli Dönüşüm Programı İzleme Raporlarıyla yapılacaktır.

Yüksek Planlama Kurulu, uygulama sonuçlarını da dikkate alarak eylem planlarının gerektiğinde revizyonunda yetkili olacaktır.

Öncelikli Dönüşüm Programları Listesi:

1. Üretimde Verimliliğin Artırılması Programı
2. İthalata Olan Bağımlılığın Azaltılması Programı
3. Yurtiçi Tasarrufların Artırılması ve İsrafın Önlenmesi Programı
4. İstanbul Uluslararası Finans Merkezi Programı
5. Kamu Harcamalarının Rasyonelleştirilmesi Programı
6. Kamu Gelirlerinin Kalitesinin Artırılması Programı
7. İş ve Yatırım Ortamının Geliştirilmesi Programı
8. İşgücü Piyasasının Etkinleştirilmesi Programı
9. Kayıt Dışı Ekonominin Azaltılması Programı
10. İstatistiki Bilgi Altyapısını Geliştirme Programı
11. Öncelikli Teknoloji Alanlarında Ticarileştirme Programı
12. Kamu Alımları Yoluyla Teknoloji Geliştirme ve Yerli Üretim Programı
13. Yerli Kaynaklara Dayalı Enerji Üretim Programı
14. Enerji Verimliliğinin Geliştirilmesi Programı
15. Tarımda Su Kullanımının Etkinleştirilmesi Programı
16. Sağlık Endüstrilerinde Yapısal Dönüşüm Programı
17. Sağlık Turizminin Geliştirilmesi Programı
18. Taşımacılıktan Lojistiğe Dönüşüm Programı
19. Temel ve Mesleki Becerileri Geliştirme Programı
20. Nitelikli İnsan Gücü İçin Çekim Merkezi Programı
21. Sağlıklı Yaşam ve Hareketlilik Programı
22. Ailenin ve Dinamik Nüfus Yapısının Korunması Programı
23. Yerelde Kurumsal Kapasitenin Güçlendirilmesi Programı
24. Rekabetçiliği ve Sosyal Uyumunu Geliştiren Kentsel Dönüşüm Programı
25. Kalkınma İçin Uluslararası İşbirliği Altyapısının Geliştirilmesi Programı

1. Programın Amacı ve Kapsamı

Ülkemizde artan ve yaşlanan nüfus, ortalama yaşam süresinde yükselme, sağlık hizmetlerinde ve ilaca erişimde iyileşme, artan refah düzeyi ve farkındalık gibi faktörler nedeniyle ilaç ve tıbbi cihaz talebinin artması sosyal güvenlik harcamalarında ve cari açık üzerinde baskı oluşturmaktadır.

Uzun vadede Türkiye'nin küresel bir ilaç Ar-Ge ve üretim merkezi olması, ilaç ve tıbbi cihaz alanında rekabetçi bir konuma ulaşması önem arz etmektedir. Bu programla yüksek katma değerli ürün üretebilen, küresel pazarlara ürün ve hizmet sunabilen ve yurtiçi ilaç ve tıbbi cihaz ihtiyacının daha büyük bir kısmını karşılayabilen bir üretim yapısına geçilmesi amaçlanmaktadır.

Bu kapsamda orta vadede yerli üretim kapasitesinin artırılması, Ar-Ge ve girişim ekosisteminin geliştirilmesi, uzun vadede yeni molekül geliştirebilen, daha yüksek katma değerli ilaç ve tıbbi cihaz üretebilen bir yapıya kavuşarak küresel değer zincirlerinde etkinliğin artırılması öngörülmektedir.

2. Program Hedefi

- Yurtiçi tıbbi cihaz ve tıbbi malzeme ihtiyacının değer olarak % 20'sinin yerli üretimle karşılanması
- Yurtiçi ilaç ihtiyacının değer olarak % 60'ının yerli üretimle karşılanması
- 2023'te en az bir orijinal ürün keşfi ve/veya 2 mevcut molekülün farklı endikasyonlarda yeniden konumlandırılması (repositioning) amacıyla ilaç temel araştırma altyapısının geliştirilmesi
- Global klinik araştırma yatırımlarından Türkiye'nin aldığı payın ve yürütülen klinik araştırma sayısının yıl bazında % 25 oranında artması

3. Performans Göstergeleri

İlaç Sektörü

Gösterge Adı	2013	2014	2015	2016	2017	2018
İlaçta ihracatın ithalatı karşılama oranı (%)	18,2	20	22	24,2	26,6	29,3
İlaç üreten şirket sayısı	211	220	232	245	255	260
İlaç üreten tesis sayısı	77	84	88	91	95	98
Kapasite Kullanım Oranı	71,3	72	75	77	78	80
İlaç alanında yerli patent başvurusu sayısı	298	370	450	550	700	1000
İlaç alanında, yerli patent başvurularının toplam başvurulara oranı	%2,5	%3,1	%3,7	%4,3	%4,8	%5,5
Biyoteknolojik/biyobenzer ilaç üreten tesis sayısı	3	5	6	7	9	11
Biyoteknolojik/biyobenzer ilaçta yerli ürün sayısı	14	15	17	20	22	25
Klinik araştırma yatırımları (Milyon \$/yıl)	85	96	120	149	189	234
Klinik araştırma sayısı	407	460	570	715	900	1125
Klinik araştırma merkezi sayısı	5	7	9	10	11	13

Tıbbi Cihaz Sektörü

Gösterge Adı	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Tıbbi cihazda ihracatın ithalatı karşılama oranı	%16,3	%17	%18	%18,5	%19	%20
Tıbbi cihaz üreten şirket sayısı	1794	1855	1943	2025	2097	2130
Klinik araştırma sayısı	37	46	58	72	91	114

4. Koordinatör ve Sorumlu Kurum/Kuruluşlar

Program Koordinatörü: *Kalkınma Bakanlığı / Sağlık Bakanlığı*

1. Bileşen: Kamunun Yönlendirme Kapasitesinin Güçlendirilmesi / *Sağlık Bakanlığı*
2. Bileşen: Ar-Ge ve Yenilik Alanının Geliştirilmesi / *Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı*
3. Bileşen: İş ve Girişim Ekosisteminin Geliştirilmesi / *Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı*
4. Bileşen: Üretim ve İhracatın Desteklenmesi / *Ekonomi Bakanlığı*

5. Eylem Planı

1. Bileşen: Kamunun Yönlendirme Kapasitesinin Güçlendirilmesi

Politika 1.1: İlaç ve tıbbi cihaz sektörlerinde orta ve uzun vadeli stratejilerin ve yol haritalarının hazırlanması

No	Eylem	Eylemden Sorumlu Kuruluş	Eyleme İlgili Kuruluşlar	Başlangıç Bitiş Tarihi	Açıklama
1	İlaç sektörü için sektör stratejisi hazırlanacaktır.	Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı	Ekonomi Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı, Sosyal Güvenlik Kurumu, TİTCK, İlgili STK'lar	Ocak 2015- Mart 2015	Bu Programın amaç ve hedeflerini desteklemek üzere ilaç sektörü stratejisi hazırlanacak ve uygulamaya konacaktır.
2	Tıbbi cihaz sektörü için sektör stratejisi hazırlanacaktır.	Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu (TİTCK)	Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Ekonomi Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı, Sosyal Güvenlik Kurumu, İlgili STK'lar	Ocak 2015- Nisan 2015	Bu Programın amaç ve hedeflerini desteklemek üzere tıbbi cihaz sektörü stratejisi hazırlanacak ve uygulamaya konacaktır.

Politika 1.2: İlaç ve tıbbi cihaz alanında sağlık, sosyal güvenlik, sanayi politika ve uygulamalarında eşgüdüm ve yönetişimin geliştirilmesi amacıyla yönlendirme kurulu oluşturulması

No	Eylem	Eylemden Sorumlu Kuruluş	Eylemle İlgili Kuruluşlar	Başlangıç Bitiş Tarihi	Açıklama
3	Sağlık Endüstrileri Yönlendirme Komitesi oluşturulacaktır.	Kalkınma Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı	Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Ekonomi Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı, Sosyal Güvenlik Kurumu	Ocak 2015- Nisan 2015	Yatırım, üretim, ihracatın artırılması, teknolojinin geliştirilmesi için fiyatlandırma, geri ödeme, ruhsatlandırma, kamu alımları, kamu destekleri, sağlık teknolojisi politikaları, veri yönetimi gibi hususlar bütüncül bir şekilde değerlendirilecektir. Bu Komitenin çalışmaları gerekli olduğu hallerde EKK'ya sunulacak, uygulama için karar gerektiren durumlarda gerekli karar mekanizmaları çalıştırılacaktır.
4	Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı'nın kurumsal yapılanması tamamlanacaktır.	Sağlık Bakanlığı	Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı, Sosyal Güvenlik Kurumu, TÜBİTAK, Üniversiteler, İlgili STK'lar	Ocak 2015- Aralık 2016	<ul style="list-style-type: none">- 6569 sayılı Kanun ile öngörülen Türkiye Kanser Enstitüsü, Türkiye Biyoteknoloji Enstitüsü, Türkiye Anne, Çocuk ve Ergen Sağlığı Enstitüsü, Türkiye Halk Sağlığı ve Kronik Hastalıklar Enstitüsü, Türkiye Geleneksel ve Tamamlayıcı Tıp Enstitüsü, Türkiye Sağlık Hizmetleri Kalite ve Akreditasyon Enstitülülerinin kurulum süreci tamamlanacaktır.- Kurulumla ilişkin ikincil mevzuat düzenlemeleri yapılacaktır.

Politika 1.3: Tıbbi cihaz ve ilaç alanında odak ürünler belirlenerek orta ve uzun dönem ihtiyaç ve tedarik planı hazırlanması

No	Eylem	Eylemden Sorumlu Kuruluş	Eylemle İlgili Kuruluşlar	Başlangıç Bitiş Tarihi	Açıklama
5	Sağlık Bakanlığına bağlı kurumlar ve diğer alıcı kurumlar kısa, orta ve uzun vadeli ihtiyaç planları hazırlayacaktır.	Sağlık Bakanlığı	Milli Savunma Bakanlığı, Sosyal Güvenlik Kurumu, Üniversite Hastaneleri	Ocak 2015- Aralık 2018	İhtiyaç ve tedarik planları doğrultusunda belirlenen ürünler belli periyotlarda kamuoyu ile paylaşılacaktır. İlk planlar Haziran 2015 tarihine kadar hazırlanacaktır.

Politika 1.4: Geleceğe yönelik ihtiyaçların belirlenebilmesi için veri altyapısının oluşturulması, veri paylaşım standartlarının belirlenmesi

No	Eylem	Eylemden Sorumlu Kuruluş	Eylemle İlgili Kuruluşlar	Başlangıç Bitiş Tarihi	Açıklama
6	İlaç ve tıbbi cihaz sektörlerine yönelik veri altyapısının geliştirilmesinde eşgüdümün sağlanması amacıyla bir kurul oluşturulacaktır.	Sağlık Bakanlığı, Sosyal Güvenlik Kurumu	Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Kamu İhale Kurumu TÜİK, Üniversite Hastaneleri	Ocak 2015- Nisan 2015	- Farklı kurumlar tarafından tutulan sağlık kayıtlarının ortak kullanıma elverişli duruma getirilmesi için veri sistemlerinin standardizasyonu ve entegrasyonunu sağlayacak mevzuat düzenlemesi yapılacaktır. - Oluşturulacak mevzuatta kişisel verilerin paylaşımında mahremiyet ilkeleri gözetilerek paylaşım standartlarının belirlenmesi sağlanacaktır. - GTIP - MEDULA - TITUBB - MKYS veri tabanlarının birbirleri ile uyumlu çalışması sağlanarak tıbbi cihaz pazarı, tüketimi, dış ticareti vb.nin izlenebilmesi sağlanacaktır.
7	Sağlık Bakanlığı tarafından yenilikçi tıbbi cihazlar için sağlık teknolojileri değerlendirme raporları hazırlanacaktır.	Sağlık Bakanlığı	-	Ocak 2015- Aralık 2018	Üreticiler arasında bilgiye erişim farklılıklarından doğan rekabet gücü dezavantajlarının giderilmesi amaçlanmaktadır.

8	Yürütülmekte olan ilaç ve tıbbi cihaz klinik araştırma bilgileri yayınlanacaktır.	Sağlık Bakanlığı	TÜBİTAK, Üniversiteler, İlgili STK'lar	Ocak 2015- Aralık 2018	Kasım 2014 itibarıyla kullanıma açılmış olan Klinik Araştırmalar Portalı'nın geliştirilmesi çalışmalarına devam edilecektir. Portal'da klinik araştırmalara ilişkin sponsor, tedavi alanı, faz bilgileri, protokol özeti, çalışma sayısı gibi bilgiler, kişisel ve ticari bilgilerin gizliliğine riayet edilerek periyodik olarak (6 ay) yayınlanacaktır.
---	---	------------------	--	------------------------	---

Politika 1.5: Alım yapan kamu kurumlarının sektörü yönlendirme ve düzenleme kapasitelerinin güçlendirilmesi

No	Eylem	Eylemden Sorumlu Kuruluş	Eyleme İlgili Kuruluşlar	Başlangıç Bitiş Tarihi	Açıklama
9	Alım yapan kamu kurumlarının tıbbi cihaz ve ilaçta Türkiye'de üretimi olan ürünleri kullanması özendirilecektir.	Sağlık Bakanlığı	Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı, Kamu İhale Kurumu	Ocak 2015- Aralık 2018	- Türkiye'de üretimi olan tıbbi cihazları ağırlıklı olarak kullanan hastanelerin döner sermayelerinden hazineye ödedikleri payda indirim yapılacaktır. - Kamu alım şartnamelerinde Türkiye'de üretimi özendiren ve yönlendiren düzenlemelere yer verilecektir.
10	Geri ödeme ve fiyatlandırma politikalarında ve ruhsatlandırma süreçlerinde, üretimi Türkiye'de yapılan ilaç ve tıbbi cihazların öncelikli olarak değerlendirilmesi amacıyla gerekli düzenleme ve uygulamalar gerçekleştirilecektir.	Sağlık Bakanlığı, Sosyal Güvenlik Kurumu	Kalkınma Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı	Ocak 2015- Aralık 2018	- Türkiye'de üretilmek üzere imal başvurusu yapılan ilaçların Sağlık Bakanlığınca hızlı ruhsatlandırılması sağlanacaktır. - Sosyal Güvenlik Kurumu, mevzuatında gerekli düzenlemeleri yaparak, yurt içinde imal edilen ürünlerin geri ödeme listesine alınması için değerlendirme sürecini hızlandıracaktır. - Tedavinin sağlanmasında gerekli güvence alınmak kaydıyla geri ödeme listesinden çıkarılacak ithal ürünler belirlenecektir. - Bu eylem kapsamındaki düzenleme ve uygulamalar gerekli olan hallerde Sağlık Endüstrileri Yönlendirme Komitesinde görüşülecektir. Komitenin uygun bulması halinde çalışmalar EKK'ya sunulacak, uygulama için karar gerektiren durumlarda gerekli karar mekanizmaları çalıştırılacaktır.
11	İhracat amaçlı üretilen ruhsatlandırılmış ürünlerin geri ödeme listelerine alınmasına yönelik çalışmalar yapılacaktır.	Sosyal Güvenlik Kurumu	Ekonomi Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı, TİTCK	Ocak 2015- Aralık 2018	Ruhsat başvurusunda belirtilmek ve Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından onaylanmak kaydıyla, ihracat amaçlı üretilen imal ilaçlar, belirlenmiş koşullarda ve hacim anlaşması yapılarak geri ödeme kapsamına alınmasına yönelik çalışmalar yapılacaktır.

12	Vücuda implante edilen tıbbi cihazların hasta üzerindeki etkilerinin takip edilmesi ve kıyaslanmasının ürün takip sistemi ile yapılması sağlanacaktır.	TİTCK	Sağlık Bakanlığı, Sosyal Güvenlik Kurumu, Türkiye Halk Sağlığı Kurumu, Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumu, İlgili STK'lar	Ocak 2015- Aralık 2018	- Söz konusu ürünlerin etkileri izlenerek kalite standartlarını sağlamayanlar geri ödeme sisteminden çıkarılacaktır. - Elde edilen raporlar kamuoyu ile paylaşılacaktır.
----	--	-------	--	---------------------------	---

2. Bileşen: Ar-Ge ve Yenilik Alanının Geliştirilmesi

Politika 2.1: Yerli ve yabancı nitelikli araştırmacısı sayısının artırılması

No	Eylem	Eylemden Sorumlu Kuruluş	Eylemle İlgili Kuruluşlar	Başlangıç Bitiş Tarihi	Açıklama
13	Türk bilim insanlarının sağlık endüstrileri ile ilişkili küresel araştırmalara entegrasyonu sağlanacak ve işbirliği artırılacaktır.	TÜBİTAK	Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Ekonomi Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, YÖK, Üniversiteler	Ocak 2015- Aralık 2018	- Araştırmacılarımızın uluslararası büyük ölçekli araştırma merkezlerindeki faaliyetlere katılımı sağlanacaktır. - Dünyada ilaç Ar-Ge'si alanında çalışan Türk Bilim insanları ile Türkiye'deki araştırmacı ve şirketlerin işbirliği imkanlarını artırmak amacıyla ARBİS, yurt dışındaki araştırmacıları da kapsayacak şekilde geliştirilecektir. - Yurtdışındaki araştırma merkezleri ve üniversiteler ile karşılıklı işbirliği anlaşmaları yapılarak sağlık endüstrilerinde araştırma ve araştırmacılar desteklenecektir.
14	Temel ve klinik ilaç araştırmalarında yer alacak araştırmacılar ve yardımcı personeli teşvik edecek düzenlemeler yapılacaktır.	Sağlık Bakanlığı	Maliye Bakanlığı, Üniversiteler, YÖK	Ocak 2015- Eylül 2015	- Üniversiteler ve eğitim araştırma hastaneleri ile diğer araştırma merkezlerinde temel ve klinik araştırmalarda görev almanın performansa dayalı ek ödeme sistemine bir performans kriteri olarak dahil edilmesi, akademisyenlerin ürün ve hizmete dönüşecek araştırmalarda yer almasına imkân sağlayacak şekilde bir mesai ve performans sisteminin mevzuatla düzenlenmesi sağlanacaktır. - Akademisyenlerin bağlı oldukları kurum ve kuruluşlar haricindeki çalışmalarını teşvik eden düzenlemeler yapılacaktır.

Politika 2.2: Öncelikli alanlar belirlenerek temel araştırma programlarının oluşturulması

No	Eylem	Eylemden Sorumlu Kuruluş	Eylemle İlgili Kuruluşlar	Başlangıç Bitiş Tarihi	Açıklama
15	İlaç etkin maddesinin geliştirilmesi ve üretilmesi desteklenecektir.	Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı	TİTCK, TÜBİTAK, Üniversiteler, İlgili STK'lar	Ocak 2015- Temmuz 2015	<ul style="list-style-type: none">- İlaç alanına ilişkin geliştirilecek Ar-Ge programlarında ilaç etkin maddesinin geliştirilmesi ve üretiminin kapsanması sağlanacaktır.- Üniversitelerde üretim yapılması ile ilgili mevzuat incelenerek eksiklikler giderilecektir.- Bu alanda yapılacak interdisipliner çalışmalar özendirilecektir.

Politika 2.3: Yerli ve yabancı özel sektör ile yakın işbirliği içinde çalışacak akredite araştırma, test ve ölçüm merkezlerinin kurulması

No	Eylem	Eylemden Sorumlu Kuruluş	Eylemle İlgili Kuruluşlar	Başlangıç Bitiş Tarihi	Açıklama
16	Biyoteknolojik ilaç, biyomalzemeler, biyomedikal ekipman alanlarında araştırma altyapıları geliştirilecektir.	Kalkınma Bakanlığı	Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, TÜBİTAK, TİTCK, Üniversiteler, İlgili STK'lar	Ocak 2015- Aralık 2018	<ul style="list-style-type: none">- Araştırma Altyapılarının Desteklenmesine Dair Kanuna ilişkin ikincil mevzuat Haziran 2015'e kadar çıkarılacaktır.- Özel sektörün de katılımıyla "Sağlık Endüstrileri Araştırma Altyapıları Ortak Platformu" Haziran 2016'ya kadar oluşturulacaktır.- "Mükemmeliyet Merkezi Destek Programı" oluşturulacak ve bu kapsamda biyoteknolojik ilaç, biyomalzemeler, biyomedikal ekipman, kök hücre, genomik bilim, nörobilim ve kanser konularına öncelik verilecektir.
17	Deney hayvanları ünite ve laboratuvar altyapısı geliştirilecektir.	Sağlık Bakanlığı	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı, TÜBİTAK, Üniversiteler	Ocak 2015- Aralık 2015	<ul style="list-style-type: none">- Mevzuat incelenerek söz konusu faaliyetlerin gerek özel kesim gerek kamu kesimi tarafından yürütülebilmesi için gerekli düzenlemeler yapılacaktır.- Özellikle büyük deney hayvanlarının (rat ve tavşan üstü) sağlanabilmesi için gerekli altyapı ve yatırım ihtiyacı tespit edilecektir.- Çok kullanımlık fantomların teminine ilişkin usuller geliştirilecektir.

18	Kamu Özel Ortaklığı finansman modeli ile gerçekleştirilmesi planlanan Ulusal Halk Sağlığı Kurumu projesi kapsamında ilaç ve Tıbbi Cihaz alanlarına yönelik akredite analiz, doğrulama, test ve ölçüm merkezleri kurulacaktır.	Sağlık Bakanlığı	Kalkınma Bakanlığı	Ocak 2015- Aralık 2017	Sağlık Bakanlığınca ruhsat, izin, piyasa gözetimi ve denetimi gibi süreçlerde faydalanılmak üzere laboratuvar altyapısı geliştirilecektir.
19	Ülkemizde yetim ilaçlar alanında kapasite oluşturulacaktır.	Sağlık Bakanlığı	Sosyal Güvenlik Kurumu, Üniversiteler, İlgili STK'lar	Ocak 2015- Eylül 2016	<ul style="list-style-type: none">- Nadir hastalıkların tanımlanması ve görülme oranlarının saptanması sağlanacak, kayıt sisteminin ve istatistiklerin oluşturulması için yeni doğan ve doğum öncesi tarama programları oluşturulacaktır.- Bu alanda ruhsatlı araştırma ve uygulama tanı ve tedavi merkezlerinin kurulması ve desteklenmesi sağlanacaktır.- Yetim ilaçların ülkemizde üretilmesi için gerekli fiziksel altyapı ve mevzuat altyapısı oluşturulacaktır.- Yetim ilaçların fiyatlandırma ve iskonto oranlarında esneklik sağlanarak geri ödeme sistemine dahil edilmeleri sağlanacaktır.- İleri Tıbbi Tedavi Ürünleri ile tedavi edilebilecek nadir hastalıklar için üçüncü basamak sağlık kurumlarında tanı/tarama testlerinin geri ödeme kapsamında paket dışında tanımlanması sağlanacaktır.
20	Gelişmiş Tedavi kapsamındaki İleri Tıbbi Tedavi Ürünlerinin Ar-Ge ve üretimi teşvik edilecektir.	Sağlık Bakanlığı	Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Ekonomi Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı, TÜBİTAK, Üniversiteler, İlgili STK'lar	Ocak 2015- Eylül 2015	<ul style="list-style-type: none">- AB mevzuatı da dikkate alınarak kapsamlı bir kök hücre ve ileri tıbbi tedavi ürünleri mevzuatı oluşturulacaktır.- Genetik terapi, somatik hücre tedavisi ve doku mühendisliği gibi Gelişmiş Tedavi kapsamındaki ürünlerin üretilmesini sağlamak üzere tıbbi ürün ruhsatlandırma mevzuatı yayımlanacaktır.- Söz konusu ürünlere dönük Ar-Ge ve üretim teşviği bütünlük olarak tasarlanacaktır.- İnsan doku ve hücrelerinin insanlarda kullanımını düzenleyecek ve denetleyecek bir mercii ile fertilitte ve embriyoloji denetim ve kontrollerinin gerçekleştirileceği birimler kurulacaktır.

Politika 2.4: Ar-Ge destek programlarının geliştirilmesi

No	Eylem	Eylemden Sorumlu Kuruluş	Eylemle İlgili Kuruluşlar	Başlangıç Bitiş Tarihi	Açıklama
21	İlaç ve Tıbbi Cihaz alanına özel Ar-Ge destek programları geliştirilecektir.	TÜBİTAK	Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, KOSGEB, Üniversiteler, İlgili STK'lar	Ocak 2015- Eylül 2015	<ul style="list-style-type: none">- Sağlık Endüstrileri Yönlendirme Komitesince araştırma ve geliştirmeye ihtiyaç duyulan alanlar tespit edilecektir.- Mevcut Ar-Ge programlarından uygun olanları bu ihtiyaçlar doğrultusunda revize edilecek veya Sağlık Bakanlığının önerileri doğrultusunda TÜBİTAK tarafından yeni çağrılar açılacaktır.- Mevcut Ar-Ge destek programları gözden geçirilecek, Biyoteknolojik, Onkoloji, Kan ürünleri, Aşılar ve Sınıf II-a, Sınıf II-b ve Sınıf III tıbbi cihazlara yönelik ürün geliştirme sürecine özel koşullar dikkate alınarak, bütçe ve süre esnekliği olan programlar geliştirilecektir.- Rekabet öncesi işbirliğinin artırılması amacıyla mevcut desteklerin etkinliğinin artırılmasına yönelik düzenlemeler yapılacaktır.
22	İlaç ve Tıbbi Cihaz şirketlerinde Ar-Ge faaliyetlerinin artırılması özendirilecektir.	Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı	Sağlık Bakanlığı, TÜBİTAK, KOSGEB, İlgili STK'lar	Ocak 2015- Aralık 2015	<ul style="list-style-type: none">- Sektörün özellikleri göz önünde bulundurularak Ar-Ge merkezi kapsamına girmeyen şirketler için şirket içi Ar-Ge'yi özendirici destek mekanizmaları geliştirilecektir.
23	Etik Kurul ve Danışma Kurulu ile ilgili mevzuat temel ve klinik araştırmaları destekleyecek şekilde güncellenecektir.	TİTCK	Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, TÜBİTAK, YÖK, Üniversiteler	Ocak 2015- Eylül 2015	<ul style="list-style-type: none">- Etik kurul üyeliğini özendirici düzenleme yapılacaktır.- Etik Kurul başvurularının gizlilik anlaşması ile korunmasına yönelik düzenleme yapılacaktır.- Etik Kurul için bir üye havuzu oluşturularak, başvurunun içeriğine göre ilgili üyelerin katılımı ile kurul toplanacaktır.

24	Yerli firmaların yapacağı klinik araştırmaların desteklenmesi için programlar oluşturulacaktır.	Sağlık Bakanlığı	TÜBİTAK, Üniversiteler, İlgili STK'lar	Ocak 2015- Aralık 2015	- Yeni ürünler için klinik veri toplamak üzere Ar-Ge sonrası preklinik ve klinik araştırmaları destekleyen ya da yeni olmayan ürünler için klinik veri toplanmasını destekleyen bir hibe programı geliştirilecektir. - Yerli ürünler hakkında bilimsel makale yazılmasının özendirilmesi amacıyla klinik veri toplamayı hedefleyen program oluşturularak, yeni ürün hakkında yayın yapan hekimler ücret sistemleri üzerinden özendirilecektir.
----	---	------------------	--	------------------------	---

3. Bileşen: İş ve Girişim Ekosisteminin Geliştirilmesi

Politika 3.1: Yeni Sağlık Programları Oluşturulurken Yerli İlaç Sanayi/Tıbbi Cihaz Sanayi İle İşbirliği Modellerinin Geliştirilmesi

No	Eylem	Eylemden Sorumlu Kuruluş	Eylemle İlgili Kuruluşlar	Başlangıç Bitiş Tarihi	Açıklama
25	Plazma ürünleri ve aşıların yurt içinde üretimi, geliştirilecek işbirliği modeli çerçevesinde sağlanacaktır.	Sağlık Bakanlığı	Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Ekonomi Bakanlığı, Sosyal Güvenlik Kurumu, Kızılay	Ocak 2015- Aralık 2017	- Sağlık Bakanlığınca belirlenecek plazma ürünlerinin belirli bir süre boyunca alımının taahhüt edilmesi karşılığında özel sektör tarafından yurt içinde üretimi öngörülmektedir. Bu ürünlerin yurt içinde üretimi kamu kontrol ve denetiminde ve ülkeye know-how kazandıracak şekilde geliştirilecek model çerçevesinde gerçekleştirilecektir. - Belirli aşıların Türkiye'de üretiminin özel sektör tarafından yapılabilmesi için kamu alım programları geliştirilecektir. Alım garantisi özel protokollerle belirlenecektir.

26	Ülkemiz ihtiyacına göre planlanarak gerçekleştirilen Ar-Ge faaliyetleri sonucunda üretilen ürünler fiyat ve geri ödeme uygulamaları açısından desteklenecektir.	TİTCK, Sosyal Güvenlik Kurumu	Kalkınma Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı, TÜBİTAK	Ocak 2015- Aralık 2018	<ul style="list-style-type: none"> - Türkiye'de gerçekleştirilen Ar-Ge faaliyetleri sonucu yeni geliştirilen ilaçlar için özel ruhsat uygulamaları sağlanacaktır. Fiyat ve geri ödeme uygulamalarında kolaylık sağlanacaktır. - Sağlık Bakanlığınca ülkemizde geliştirilen katma değerli tıbbi cihaz ürünlerini destekleyici alım garantisi modelleri oluşturulacaktır. -Kamu tarafından desteklenmiş Ar-Ge projeleri sonucunda geliştirilen ilaç ve tıbbi cihazların geçici bir geri ödeme listesine alınabilmesi için Ödeme Komisyonunca değerlendirme yapılacak, söz konusu ürünler geçici geri ödeme listesine alındıktan sonra listede 1 yıl süre ile kalacaktır. - Ödeme Komisyonu bir yılın sonunda, Sosyal Güvenlik Kurumu ve Sağlık Bakanlığı tarafından yapılacak fayda maliyet analizlerini de dikkate alarak, geri ödeme sistemine dahil olup olmayacağına karar verecektir.
----	---	-------------------------------	--	------------------------	--

Politika 3.2: Yeni Girişim Modelleri İçin Finansman Yöntemlerinin Geliştirilmesi, Destek Araçlarının Tasarlanması

No	Eylem	Eylemden Sorumlu Kuruluş	Eylemle İlgili Kuruluşlar	Başlangıç Bitiş Tarihi	Açıklama
27	İlaç ve Tıbbi Cihaz Sektörlerine yönelik destek, teşvikler ve fikri mülkiyet hakları sisteminden faydalanma konularında eğitim, bilgilendirme ve tanıtım toplantıları yapılacaktır.	Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı	Ekonomi Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, KOSGEB, TÜBİTAK, Türk Patent Enstitüsü	Ocak 2015- Aralık 2018	İlgili kamu kurum ve kuruluşlarınca kendi sorumluluk alanlarında düzenlenecek eğitim programlarıyla mevcut destekler konusunda farkındalık oluşturulacaktır. Ayrıca, patent veri tabanının etkin kullanımı ile ilgili eğitimler düzenlenecektir.
28	Sınıf II ve Sınıf III tıbbi cihaz ve biyoteknolojik/biyobenzer ilaç alanında üretim yapacak küçük ve orta ölçekli şirketler ile yeni girişimcilere yönelik fon şirketleri desteklenecektir.	TÜBİTAK	Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, KOSGEB, TİTCK, ilgili STK'lar	Ocak 2015- Mart 2016	<ul style="list-style-type: none"> -Küçük ve orta ölçekli araştırma kuruluşlarının temel araştırmalarının ticarileştirilmesi için girişim sermaye fonları desteklenecektir. -Verilen desteklerin cazibelerinin artırılması, kapsamının geliştirilmesi, klinik araştırma şartı göz önünde bulundurularak başvuru ve uygulama süreçleri, destek limitleri ve süresinin sektöre özgü olarak belirlenmesi sağlanacaktır. -Uluslararası özel girişim sermaye fonlarının Türkiye'deki ilaç araştırma girişimleri ile buluşması için gerekli tanıtım ve destek sağlanacaktır.

29	Kamu tarafından yapılan yerli tıbbi cihaz alımlarında ödeme süreçlerine ilişkin sorunlar araştırılarak çözüme yönelik finansal modeller geliştirilecektir.	Maliye Bakanlığı, Sosyal Güvenlik Kurumu	Kalkınma Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı	Ocak 2015- Ağustos 2015	- Kamu alacaklarının teminat olarak gösterilebileceği veya mahsuba dayalı modeller geliştirilecektir. - Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından firmalara doğrudan ödeme yapılması ile ilgili çalışmalar yapılacaktır.
----	--	---	--	-------------------------------	---

Politika 3.3: Tıbbi Cihaz ve İlaç Sanayi Kümelermelerinin Oluşturulması

No	Eylem	Eylemden Sorumlu Kuruluş	Eylemle İlgili Kuruluşlar	Başlangıç Bitiş Tarihi	Açıklama
30	Üniversite ve Araştırma hastaneleri ile birlikte çalışma yapılabilen özel yatırım merkezleri oluşturulacaktır.	Sağlık Bakanlığı	Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı, KOSGEB, Üniversiteler	Kasım 2014- Aralık 2016	Sağlık Bakanlığı Sağlık Yatırımları Genel Müdürlüğü tarafından sağlık alanları belirlenirken, belirli hastanelerin yakınlarında özel destek ve teşviklerin geçerli olduğu kuluçka merkezi, TEKMER benzeri yapıların oluşturulması sağlanacak, imar planlarında gerekli düzenlemeler yapılacaktır.
31	Tıbbi cihaz şirketlerinin kümelmesi özendirilecektir.	Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Ekonomi Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Kalkınma Ajansları, İlgili STK'lar	Ocak 2015- Aralık 2018	- Tıbbi cihaz üreticilerinin kümelenebileceği ihtisas OSB'lerin kurulması desteklenecektir. - Kümelene desteklerinde tıbbi cihaz şirketlerine yönelik kümeler öncelik verilecektir. - Tıbbi cihaz kümelermeleri ile savunma sanayi kümelermelerinin etkileşimleri artırılabilecektir.

32	İlaç araştırmaları tematik kümelenmesi için model geliştirilecektir.	Sağlık Bakanlığı	Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Ekonomi Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı, TÜBİTAK, Üniversiteler, Kalkınma Ajansları İlgili STK'lar	Ocak 2015- Temmuz 2015	- İlaç araştırmaları kümelenmeleri hakkında başarılı dünya örnekleri incelenecek, Türkiye'ye uygun bir kümelenme modeli tasarlanacaktır. - Coğrafik konumlandırma için aday bölgeler belirlenecektir. - Altyapı şartları ve kümelenmede yer alması gereken ilgili kurum/kuruluşlar belirlenecek, yönetim modeli oluşturulacaktır.
----	--	------------------	--	------------------------------	---

Politika 3.4: Sektöre Özgü Üniversite-Sanayi İşbirliği Sistem ve Modellerinin Geliştirilmesi

No	Eylem	Eylemden Sorumlu Kuruluş	Eylemle İlgili Kuruluşlar	Başlangıç Bitiş Tarihi	Açıklama
33	Özellikle ilaç ve tıbbi cihaz alanında araştırma yapan üniversitelerdeki Teknoloji Transfer Ofislerinin (TTO) etkin şekilde çalışması sağlanacaktır.	YÖK	Sağlık Bakanlığı, TÜBİTAK, Üniversiteler, İlgili STK'lar	Ocak 2015- Aralık 2018	-Üniversitelerde yapılan bilimsel çalışmaların ticari değer kazanması amacıyla TTO'ların sanayici ile işbirliğini güçlendirecek şekilde yapı ve hizmetlerine ilişkin bir model oluşturulacaktır. -Sektörde tecrübeli ve yetkin insan gücü istihdamı ile TTO'ların desteklenmesi sağlanacaktır. -TTO'larda istihdam edilen yetkin rehberler (mentör) aracılığıyla, sanayicilerin sorun ve ihtiyaçları belirlenecek, çalışma yapacak akademisyenlerin bu konular üzerine yönlendirilmesi sağlanacak, üniversitelerde gerçekteştirilen çalışmaların ticarileştirilmesi sağlanacaktır.

4. Bileşen: Üretim ve İhracatın Desteklenmesi

Politika 4.1: Potansiyel pazarlarda ruhsatlandırma ve teknik denetim süreçlerinin kolaylaştırılması ve tanıtım faaliyetlerinin yoğunlaştırılması

No	Eylem	Eylemden Sorumlu Kuruluş	Eylemle İlgili Kuruluşlar	Başlangıç Bitiş Tarihi	Açıklama
34	Potansiyel ihracat pazarlarına yönelik ürünlerin ilgili ülkelerde ruhsatlandırılmasına ve teknik denetiminin kolaylaştırılmasına ilişkin ikili anlaşmalar veya protokoller yapılacaktır.	Sağlık Bakanlığı, Ekonomi Bakanlığı	Türkiye Yatırım Destek ve Tanıtım Ajansı, İlgili STK'lar	Ocak 2015- Aralık 2018	- 2015 yılı itibarıyla ilaç ve tıbbi cihaz sektörlerinde potansiyel hedef ülkeler, sektör katılımıyla belirlenecek ve hedef ülke uygulamaları ile ilgili mevzuat tespit edilecektir. - Hedef ülkelerin ihracatımızı zorlaştırıcı tarife dışı engelleri ile ilgili çalışma yapılacaktır. - Sağlık işbirliği anlaşmalarında, ilgili ikili anlaşmalarda veya diğer resmi protokollerde, ilaç ve tıbbi cihazların ruhsatlandırılmasına ve teknik denetimine yönelik kolaylaştırıcı hükümlere yer verilecektir.
35	Hedef ülkelerde ilaç ve tıbbi cihaz sektörlerimizi tanıtıcı faaliyetlere ağırlık verilecektir.	TİM	Ekonomi Bakanlığı, TİTCK, TİKA, İhracatçı Birlikleri, İlgili STK'lar	Ocak 2015- Aralık 2018	İlaç ve tıbbi cihaz şirketlerinin ilgili ülkelerdeki muhatapları ile iş görüşmeleri gerçekleştirmelerini, sektörün tanıtımını ve ilgili pazarın araştırılmasını teminen sektör temsilcilerinden müteşekkil Sektörel Ticaret Heyeti programları düzenlenmesi öngörülmektedir.

Politika 4.2: İlaç ve tıbbi cihaz sanayileri üzerinde dönüştürücü etkisi yüksek uluslararası doğrudan yatırımlara verilen desteklerin etkinleştirilmesi

No	Eylem	Eylemden Sorumlu Kuruluş	Eylemle İlgili Kuruluşlar	Başlangıç Bitiş Tarihi	Açıklama
36	Türkiye'de üretimi olmayan veya üretimi yeterli olmayan ilaç ve tıbbi cihaz yatırımlarının özendirilmesine yönelik destekler etkinleştirilecektir.	Ekonomi Bakanlığı	Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı	Ocak 2015- Haziran 2015	- Üretimi için know-how gerektiren, katma değeri yüksek, Türkiye'de üretimi olmayan ya da yeterli düzeyde olmayan elektrikli cihazların (tıbbi tanı cihazları, görüntüleme cihazları vb.) ve ileri teknoloji ürünü tıbbi cihazların üretimine yönelik yatırımlar özendirilecektir. - Gelişmiş tedavi kapsamındaki ileri tıbbi tedavi ürünlerinde öncelikli yatırım teşviki başvurusu için gerekli şartlar gözden geçirilecektir.

Politika 4.3: Yerli ilaç ve tıbbi cihaz ihracatını teşvik için uluslararası yükümlülüklerle uyumlu bir şekilde yeni önlemlerin devreye sokulması

No	Eylem	Eylemden Sorumlu Kuruluş	Eylemle İlgili Kuruluşlar	Başlangıç Bitiş Tarihi	Açıklama
37	Türkiye'nin ilaç ve tıbbi cihaz sektöründe bölgesel bir yönetim ve ortak hizmet merkezi haline gelmesine yönelik destek mekanizmasının oluşturulması sağlanacaktır.	Sağlık Bakanlığı	Ekonomi Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Türkiye Yatırım Destek ve Tanıtım Ajansı	Ocak 2015- Haziran 2015	-Ülkemizin ilaç ve tıbbi cihaz sektörlerinde uluslararası/bölgesel yönetim ve ortak hizmet merkezi haline gelmesini sağlayacak destekleyici tedbirler, ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği halinde tespit edilecek ve uygulamaya konulacaktır. -Söz konusu politikanın uluslararası kamuoyuna duyurulmasına yönelik bir iletişim planı hazırlanacaktır.
38	ilaç ve tıbbi cihaz sektör firmalarının ihracat desteklerini etkin kullanımı sağlanacaktır.	Ekonomi Bakanlığı	KOSGEB, Türkiye İhracatçılar Meclisi, İlgili STK'lar	Ocak 2015- Haziran 2015	Sektörün ihracatını artırmaya yönelik desteklerin etkinliğini artırmak amacıyla uygulanan teşvik unsur ve mekanizmaları ihracat performansı açısından izlenecektir.
39	Kamu destek programlarının ilaç ve tıbbi cihaz sektörlerine ilişkin sonuçlarının takip edilebilmesi ve değerlendirilebilmesi için bir sistem oluşturulacaktır.	TİTCK	Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Ekonomi Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı, KOSGEB, TÜBİTAK	Ocak 2015- Mayıs 2015	- Farklı kurum ve kuruluşlarca verilen desteklerin sektörün gelişimine etkisinin bütüncül bir şekilde değerlendirilmesi öngörülmektedir. - Değerlendirme sonuçları ile birlikte mevcut destek sistemlerindeki sorunların ve verimsiz alanların tespit edilmesi ve düzeltilmesi sağlanacaktır. - Söz konusu değerlendirmeler periyodik olarak Sağlık Endüstrileri Yönlendirme Komitesi'ne sunulacaktır.